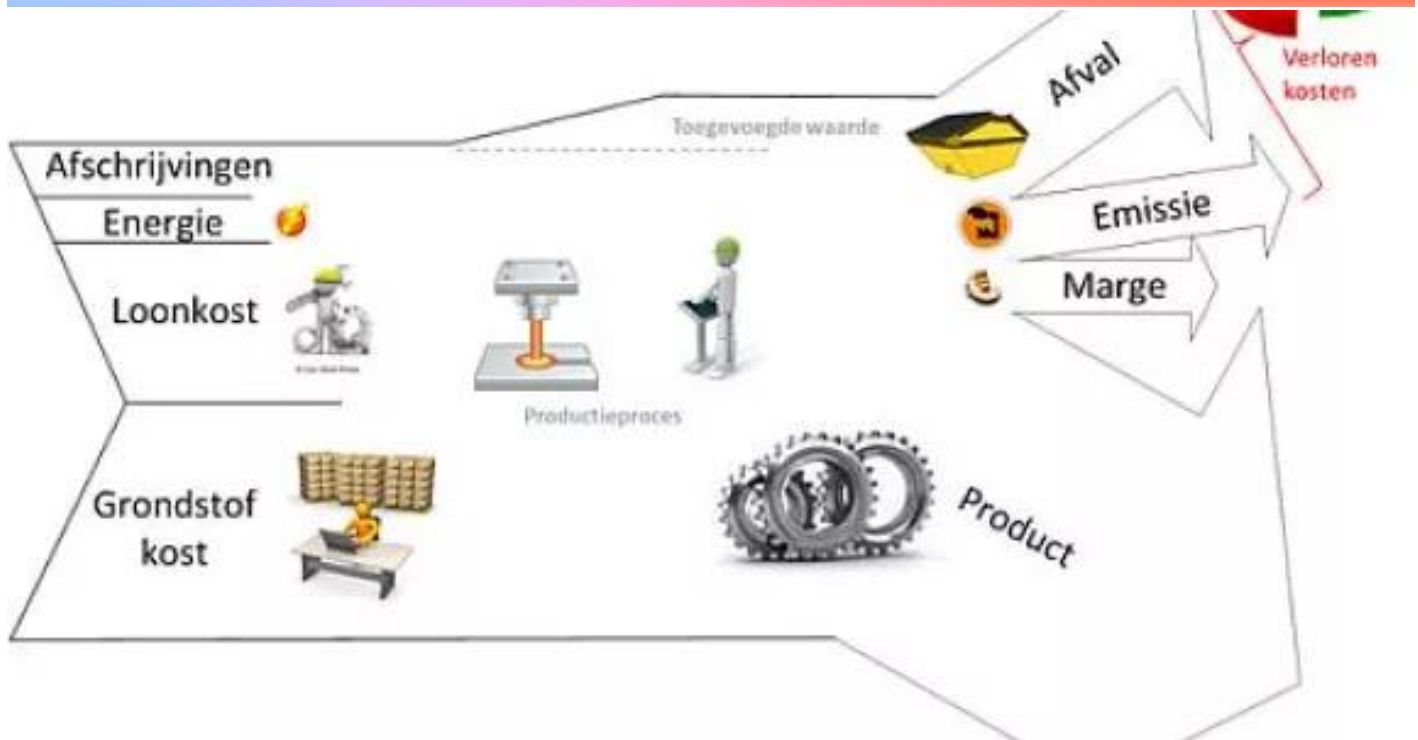

Hoeveel grondstoffen en waarde glijpen onder de radar uit uw bedrijf?

01 maart 2016, 01:00
Thomas Vandenhaute

De materiaalkosten in de maakindustrie bedragen zo'n 40-60 procent van de totale kosten. Ze hebben bijgevolg een grotere impact dan de arbeids- of energiekost. Efficiënt materiaalgebruik is ongetwijfeld een belangrijke factor om kosteneffectief te produceren. Om te kunnen optimaliseren is kennis van het huidige materiaalgebruik en de daarmee gepaard gaande (verdoken) kosten vereist. Heeft u die?

Uit materialenscans blijkt dat gemiddeld 18 procent van de materialen verloren gaat. De bijhorende 'verloren' kosten - aankoopkosten, fabricagekosten en afvalfacturen - bedragen gemiddeld 19 procent van de totale productiegerichte bedrijfskosten. Uiteraard zijn er grote verschillen tussen de bedrijven merkbaar, te wijten aan de grote verscheidenheid aan producten en productieprocessen.

Enkele markante voorbeelden

Een bedrijf verneemt tijdens een materialenscan dat 40 procent van de grondstoffen die het aankoopt in het afval terechtkomt. Het schrikt als het met deze cijfers wordt geconfronteerd en vraagt zich af waarom het dit niet eerder opgemerkt heeft. Eén van de antwoorden is dat de afvalstromen in dit bedrijf uit verschillende afdelingen komen. Inherent aan het productieproces

bestaan ze uit vele verschillende fracties afval: zaagresten, bramen, niet-conforme stukken (interne en externe afkeur), ... Bovendien worden ze in verschillende afvalfracties ingezameld. De meeste afvalfracties worden 'verkocht' (het gaat hier om een opbrengst). De kost ervan leek dus zeker onder controle. Door het in rekening brengen van de indirecte kosten (d.i. het deel van de productie en de arbeidskosten dat niet tot goede producten leidt) wordt de reële totale kost van afval en het bijhorende besparingspotentieel zichtbaar.

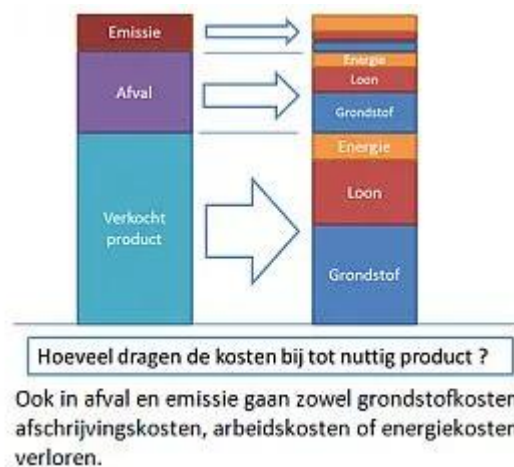
Foto: M&S Metals

Foto: ExportersIndia.com

Bij een ander bedrijf belandt 30 procent van de aangekochte grondstoffen bij het afval. Een paar afvalfracties worden gevaloriseerd, waardoor het bedrijf de totale afvalkost aanvaardbaar vindt. Uit de materialenscan blijkt dat van een specifieke grondstof 57 procent in één afvalfractie terechtkomt. Het bedrijf voert een benchmark uit voor dit type van materiaal/productieproces en het start verbeterprojecten op.

Indirecte kost: onnuttig aangewende arbeid (kost voor stappen zonder toevoeging van waarde)

Ook in afval en emissie gaan zowel grondstofkosten, afschrijvingskosten, arbeidskosten of energiekosten verloren.

Foto : <https://www.goodway.com>

Vaak hebben bedrijven al heel wat stappen gezet in procesverbetering, productontwerp en valorisatie van de afvalstromen. Zo bijvoorbeeld een bedrijf dat door de aard van de processen en vooral ook de ver doorgedreven procescontrole en kwaliteitsbeheersing een materiaalverlies heeft van slechts een paar procenten. Daarnaast valoriseert het bedrijf de afvalstromen, waardoor er weinig marge tot verbetering leek te bestaan. Door een verdere verdichting van de afvalstromen en de uiterst zuivere en consistente afvalstromen werden nog extra kansen gevonden om deze afvalstromen hoogwaardiger te recyclen (hogere verkoopprijs) met een lagere kost (reductie

transport).

Foto: www.metaalmagazine.nl

Foto: packdirect.com

Ten slotte werd een materialenscan uitgevoerd bij een bedrijf waarbij de milieu-impact vrij hoog lag. Hiervoor waren vooral de relatief korte levensduur van de producten in combinatie met een hoog aandeel van verpakking in het brutogewicht verantwoordelijk. Herontwerp van de verpakking en het verpakkingsproces leidden in dit bedrijf tot een reductie van de verloren kosten (verloren materiaal en arbeidskost) van 19 procent naar 15 procent, en dit met een aanzienlijk lagere milieu-impact. Ingrepen met een directe impact op de bottom line!

Moeilijker dan gedacht?

Sirris voerde al een materialenscan uit bij twintigbedrijven. Tot nu toe kon geen enkel bedrijf alle data meteen 'kant en klaar' bij elkaar brengen. De zoektocht en interpretatie van de beschikbare data is een zeer **leerrijke ervaring en stelt lang gebruikte aannames in vraag**. Naast een aantal kansen zoals beschreven in de voorbeelden, verruimt uw bedrijf zijn **netwerk** om deze kansen ook daadwerkelijk om te zetten in praktijk. Bovendien reiken we u hierbij de mogelijke ondersteuningskaders (subsidies) aan. Ten slotte levert deze scan vooral een **beter beeld op van de materiaalefficiëntie** in uw organisatie en vergroot het uw inzicht in duurzaam materiaalgebruik in de brede zin.

De materiaalscan vergroot zo het inzicht in de directe en indirecte kosten verbonden aan efficiënt grondstoffengebruik en vergoot de kennis over de milieu-impact gelinkt aan de grondstoffen en hun verwerking.

Praktisch: de materialenscan als opstap

Samen met het bedrijf gaan we op zoek welke grondstofstromen en kosten relevant zijn en in de scope van de materialenscan meegenomen worden. Het opzoeken of inschatten van data gebeurt zo gericht en efficiënt mogelijk. Met deze gegevens stellen we een massabalans en kostenverdeling op. Dit wordt aangevuld met een bedrijfsrondgang, waarbij we op zoek gaan naar kansen om kosten en milieu-impact te reduceren.

De materialenscan is een initiatief van OVAM met de steun van het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen (vlaio). De (gratis) scan wordt uitgevoerd door geselecteerde adviseurs. Ook Sirris is geselecteerd als adviseur voor het uitvoeren en begeleiden van deze eerstelijns-scan.

Bent u benieuwd waar uw bedrijf staat en waar er bij u nog kansen liggen? Neem contact op met [Sirris](#) en samen met u gaan we na welke materialen en processen het meest zinvol zijn om op te nemen in de scan.

Auteurs

Thomas Vandenhaute